

«Έτοιμα για ψήσιμο»

Ο αρχαίος κεραμέας ή αλλιώς αγγειοπλάστης, ο κατασκευαστής δηλαδή των αγγείων, ήταν στην αρχαιότητα ένα επάγγελμα. Οι κεραμείς είχαν δικά τους εργαστήρια και βοηθούς που εργάζονταν γι' αυτούς. Ο κεραμέας τοποθετούσε τον νωπό πηλό πάνω στον **κεραμικό τροχό**, μια μεγάλη βαριά κυκλική πλάκα/δίσκος από πέτρα, ξύλο ή πηλό, που στηριζόταν σ' έναν άξονα και περιστρεφόταν γρήγορα. Όσο ο δίσκος περιστρεφόταν, ο κεραμέας έπλαθε το αγγείο δίνοντάς του το σχήμα που επιθυμούσε.

Πήλινη πλάκα από το ιερό του Ποσειδώνα στα Πεντεσκούφια Κορινθίας (6ος αι. π.Χ.) με παράσταση κεραμέα στον τροχό

Τον κεραμικό τροχό στην αρχαιότητα οι κεραμείς τον **περιέστρεφαν με το χέρι**. Σήμερα οι κεραμείς χρησιμοποιούν **ποδοκίνητο τροχό**.

Ο κεραμέας κατασκεύαζε αρχικά στον τροχό το βασικό σχήμα του αγγείου. Στη συνέχεια έπλαθε χωριστά τις λαβές, τη βάση και το στόμιο και τα κολλούσε πάνω στο σώμα όσο ο πηλός ήταν νωπός.

Μετά το πλάσιμο των αγγείων ακολουθούσε η διακόσμηση, που μπορούσε να γίνει με διάφορους τρόπους:

- **Εγχάρακτη διακόσμηση**
- **Ανάγλυφη διακόσμηση.** Μια ιδιαίτερα διαδεδομένη τεχνική κατά τους ελληνιστικούς χρόνους, για την οποία χρησιμοποιούσαν την τεχνική της μήτρας. Κατασκεύαζαν μια μήτρα/καλούπι, από την οποία στη συνέχεια μπορούσαν να παράγουν πολλά όμοια αντικείμενα.
- **Γραπτή διακόσμηση.** Περισσότερο γνωστά και διάσημα αγγεία στην αρχαιότητα ήταν εκείνα που είχαν **ζωγραφικές παραστάσεις**

Για να χρωματίσουν τα αγγεία δεν χρησιμοποιούσαν χρώματα αλλά **αραιωμένο μείγμα πηλού**. Το πηλόχωμα περιέχει διάφορα οξείδια μετάλλων. Ανάλογα με τα συστατικά, το αραιωμένο αυτό μείγμα έπαιρνε **διαφορετικά χρώματα κατά το ψήσιμο**.

Στην αρχαιότητα ο **αγγειογράφος**, αυτός δηλαδή που «ζωγράφιζε» τα αγγεία, ήταν ιδιαίτερα σημαντικό επάγγελμα. Ο αγγειογράφος ήταν ένα είδος καλλιτέχνη. Για τις ζωγραφικές παραστάσεις πρώτα χάραζαν το περίγραμμα των σχεδίων με ένα αιχμηρό αντικείμενο και μετά τα «έβαφαν» με αραιωμένα μείγματα πηλού χρησιμοποιώντας ένα πινέλο.

Αφού στέγνωναν καλά, τα αγγεία ήταν έτοιμα για **ψήσιμο στους κεραμικούς κλιβάνους**.

Πήλινη πλάκα από το ιερό του Ποσειδώνα στα Πεντεσκούφια Κορινθίας (6ος αι. π.Χ.) με παράσταση κεραμικού κλιβάνου

Πήλινη πλάκα από το ιερό του Ποσειδώνα στα Πεντεσκούφια Κορινθίας (6ος αι. π.Χ.) με παράσταση κεραμικού κλιβάνου

Ο κλίβανος κατασκευαζόταν από πέτρες, πλιθιά και πηλό. Είναι μια δώροφη κατασκευή, που καλύπτεται από **θολωτή σκεπή**. Στο κάτω μέρος καίει η φωτιά ενώ από ένα άνοιγμα γίνεται η τροφοδοσία με καύσιμη ύλη.

Πάνω ακριβώς από τη φωτιά υπάρχει μια επιφάνεια με **τρύπες (σχάρα)**, στην οποία τοποθετούνται τα αγγεία για ψήσιμο. Οι τρύπες επιτρέπουν το ομοιόμορφο μοίρασμα της θερμότητας.

Τα αγγεία τοποθετούνται, προσεκτικά, πάνω στη σχάρα από ένα άνοιγμα στο πλάι, το οποίο το έκλειναν πρόχειρα με πηλό, όσο διαρκούσε το ψήσιμο. Κάθε φορά διέλυαν την πόρτα για να μπορέσουν να βγάλουν τα ψημένα αγγεία.

Στην κορυφή της σκεπής/θόλου υπάρχει ένα **μικρό άνοιγμα**, μια μικρή τρύπα για τον **εξαερισμό**. Κατά τη διάρκεια της όπτησης, που κρατούσε πολλές ώρες, οι τεχνίτες άνοιγαν και έκλειναν την τρύπα, ρυθμίζοντας έτσι την κυκλοφορία του οξυγόνου και το ύψος της θερμοκρασίας, που έφθανε κοντά στους 1000οC, για να επιτύχουν το επιθυμητό αποτέλεσμα στην ποιότητα και στο χρώμα των αγγείων.

Οι κεραμικοί κλίβανοι βρίσκονταν σε **εξωτερικούς χώρους** και όχι κοντά στους οικισμούς για να μην υπάρχει κίνδυνος φωτιάς και γιατί ήταν ενοχλητικές οι αναθυμιάσεις.

